

Thomas Watson

Over de voorzienigheid Gods

Vraag. Wat zijn de werken van Gods Voorzienigheid?

Antwoord. De werken van Gods Voorzienigheid, en regering aller Zijner Schepselen en aller hunner werkingen, Ps. 103:19; Matth. 10:29-31.

De werken van Gods voorzienigheid zijn de daden van Zijn heilige, wijze en machtige regering over Zijn schepselen en over hun daden. Van het werk van Gods voorzienigheid zegt Christus: "Mijn Vader werkt tot nu toe, en Ik werk ook", Johannes 5:17. God rust van de werken der schepping. Hij scheidt geen nieuwe soorten schepselen meer. "Hij heeft gerust van al Zijn werk", Genesis 2:2. Daarom moet het gezegde van Christus: "Mijn Vader werkt en Ik werk" wel bedoeld zijn van het werk van Zijn voorzienigheid. "Zijn Koninkrijk heerst over alles", Psalm 103:19, d.w.z. het Koninkrijk van Zijn voorzienigheid.

Welnu, om dit stuk te verklaren, zal ik:

1. Tonen dat er een voorzienigheid is.
2. Wat die voorzienigheid is.
3. Enkele hoofdregels en stellingen betreffende de voorzienigheid Gods neerleggen.

1. Dat er een voorzienigheid is.

Er bestaat niet zoiets als een blind noodlot, maar er is een voorzienigheid waardoor de wereld geregeerd en bestuurd wordt. "Het lot wordt in den schoot geworpen, maar het gehele beleid daarvan is van den HEERE", Spreuken 16:33.

2. Wat is deze voorzienigheid?

Mijn antwoord is: Voorzienigheid is de ordening Gods van het ontstaan en de gebeurtenissen van alle dingen, volgens de raad van Zijn wil, tot Zijn eigen eer.

- a. Ik noem voorzienigheid de "ordening" Gods, om het te onderscheiden van Zijn besluiten. Gods besluit heeft alles bepaald wat zal gebeuren, Gods voorzienigheid voert alles uit.
- b. Ik noem voorzienigheid de ordening van alle dingen, "naar de raad van Gods wil."
- c. God beschikt de gebeurtenissen van alle dingen naar de raad van Zijn wil, tot Zijn eigen eer. Zijn eigen heerlijkheid is het uiteindelijk doel van al Zijn handelingen, en het middelpunt waar al de lijnen van de voorzienigheid samenkomen. De voorzienigheid Gods is "de koningin en regentes van de wereld": zij is het oog dat ziet, de hand die al de raderen van het heelal laat draaien. God is niet als een werkmans die een huis bouwt en het dan verlaat; maar als een stuurman Die het schip van de hele schepping stuurt.

3. Stellingen betreffende de voorzienigheid. *Gods voorzienigheid strekt zich uit over alle plaatsen en gaat over alle personen en gebeurtenissen.*

(1) Over alle plaatsen. "Ben Ik een God van nabij, spreekt de HEERE, en niet een God van verre?", Jeremia 23:23. Het gebied dat de voorzienigheid bestrijkt is heel groot: het strekt zich uit over hemel, aarde en zee. "Zij die ter zee afvaren zien de wonderwerken Gods in de diepte", Psalm 107:23, 24. Immers, dat de zee, die hoger ligt dan de aarde het land niet overstroomt, is al een wonder van Gods voorzienigheid. De profeet Jona zag de wonderen Gods in de diepte toen dezelfde vis die hem verslond en doorslikte hem veilig aan land bracht.

(2) Gods voorzienigheid gaat over alle personen, in 't bijzonder over de personen van hen die God vrezen, op wie op een bijzonder wijze wordt acht geslagen. God zorgt zo voor ieder van Zijn kinderen in 't bijzonder, alsof Hij voor niets anders te zorgen had. "Hij zorgt voor u", 1 Petrus 5:7, d.w.z. voor de uitverkorenen op een bijzondere wijze. "Des HEERE oog is over degenen, die Hem vrezen; om hun ziel van den dood te redden, en om hen bij het leven te houden in den honger", Psalm 33:18, 19.

- Door Zijn zorgende voorzienigheid schermt Hij Zijn volk af van gevaren en zet een lijfwacht van engelen om hen heen, Psalm 34:8.
- Door Gods voorzienigheid worden zelfs de beenderen van Zijn kinderen bewaard, Psalm 34:21. In Zijn voorzienigheid worden hun tranen in de fles bewaard, Psalm 56:9, krijgen Zijn kinderen in zwakheid krachten, Hebreeën 11:34, wordt uit de mand van Zijn aalmoezen hun gebrek vervuld, Psalm 23:5.
- Zo voorziet God in Zijn voorzienigheid op wonderlijke wijze in de noden van de uitverkorenen. Toen de protestanten in Rochelle belegerd werden door de Franse koning, zond de Heere in Zijn voorzienigheid een groot aantal kleine vissen tot voedsel voor hen; dergelijke vissen waren nooit eerder in die haven gezien.
- Zo brachten ook de raven, die onnatuurlijke schepselen, die nauwelijks hun eigen jongen willen voeden, in Zijn voorzienigheid levensonderhoud naar de profeet Elia, 1 Koningen 17:6.
- De maagd Maria heeft door middel van het dragen en voortbrengen van de Messias mee mogen werken om de wereld rijkdom te verschaffen, hoewel zij zelf heel arm was; en toen zij door de engel gewaarschuwd was om naar Egypte te gaan, Matthéüs 2:13, had zij nauwelijks genoeg om de kosten te dragen om daarheen te gaan. Maar ziet, hoe God van tevoren er voor haar al in voorziet. Door Zijn voorzienigheid zendt Hij wijzen uit het oosten, die kostbare gaven brengen van goud, mirre en wierook en deze Christus aanbieden. Nu heeft Maria genoeg om de onkosten naar en in Egypte te vergoeden.
- Gods kinderen weten soms nauwelijks hoe zij aan eten moeten komen, ware het niet dat Gods voorzienigheid hen onderhoudt. "Voorwaar, gij zult gevoed worden", Psalm 37:3 (Eng. vert.).
- Als God Zijn kinderen een Koninkrijk zal geven als zij sterven, zal Hij hun zeker niet hun dagelijks brood onthouden terwijl zij nog leven.

c. Gods voorzienigheid strekt zich uit over alle aangelegenheden en gebeurtenissen in de wereld. Niets verroert zich in de wereld of God bestuurt het door Zijn voorzienigheid. Betreft het de verhoging van een mens? "Hij vernedert dezen en verhoogt genen", Psalm 75:8. Vordering en overwinning in de strijd wordt tot stand gebracht door Gods

voorzienigheid. Saul behaalde de overwinning, maar God bewerkte de verlossing, 1 Samuël 11:13.

Dat Esther uit al de maagden die voor de koning gebracht werden genade zou vinden in de ogen van de koning, ging niet buiten Gods bijzondere voorzienigheid om; want door middel daarvan behield de HEERE de Joden, die ten dode gedoemd waren, bij het leven.

De voorzienigheid gaat over de kleinste dingen, over vogels en mieren. Door Gods voorzienigheid wordt de jonge raaf gevoed, als het wijfje haar verlaat en haar geen eten geeft, Psalm 147: 9. De voorzienigheid gaat zelfs over de haren van ons hoofd: "De haren uws hoofds zijn alle geteld", Matthéüs 10:30. Als toch de voorzienigheid over onze haren gaat, gaat zij zeker nog meer over onze ziel.

Zo hebt u gezien dat Gods voorzienigheid zich uitstrekt tot alle plaatsen en gaat over alle personen, gebeurtenissen en aangelegenheden.

Nu komen er twee bezwaren tegen dit leerstuk op.

Sommigen zeggen: *Er gebeuren in de wereld veel zaken ongeregeld en wanordelijk, dan gaat toch zeker Gods voorzienigheid daar niet over?*

Antwoord. Jawel, de zaken die voor ons ongeregeld schijnen, gebruikt God tot Zijn eigen eer. Stel dat u in de werkplaats van een smid zou staan en daar verschillende soorten gereedschappen zou zien: sommige krom, weer andere gebogen, weer andere rechthoekig, zou u al die dingen afkeuren omdat zij er niet bruikbaar uitzien? De smid gebruikt die allemaal om zijn werk te doen. Zo is het ook in Gods voorzienigheid: de zaken schijnen ons vaak heel krom en vreemd toe, maar toch wordt zo Gods werk uitgevoerd. Ik zal dit duidelijk voor u maken door twee bijzondere gevallen.

Gods kinderen verkeren soms in ellende. Het lijkt tegenstrijdig dat degenen die de besten zijn er het slechtst aan toe zijn; maar er zit hier in Gods voorzienigheid veel wijsheid, wat uit het volgende blijkt:

1. Misschien is het hart van Gods volk hoogmoedig geworden door rijkdom of voorspoed en nu komt God in Zijn voorzienigheid hen te vernederen door hen te verdrukken en hen te plukken. Het verlies dat hen nederig maakt is beter dan de voorspoed die hen hoogmoedig heeft gemaakt. Verder:

2. Als de Godzaligen soms niet verdrukt werden en nooit eens meemaakten dat hun uitwendige voorspoed zou verdonkeren, hoe zou dan hun genade, vooral hun geloof en geduld, gezien kunnen worden? Als er altijd zonneschijn zou zijn, zouden wij geen sterren zien. Dus als wij altijd voorspoed zouden hebben, zou het moeilijk zijn om de werkzaamheden van het geloof te zien. Zo ziet u dat Gods voorzienigheid wijs en recht is, Hoewel zij ons toeschijnt heel vreemd en krom te zijn.

Hier is nog een geval. De goddelozen hebben voorspoed. Dit schijnt ook heel erg tegenstrijdig te zijn. Maar in Zijn voorzienigheid keurt God het soms goed dat de slechtste mensen verhoogd worden, opdat zij één of ander werk voor God kunnen doen, al is het tegen hun wil, Jesaja 10:7. God is aan geen mens verantwoording schuldig.

Hij maakt soms gebruik van de goddelozen om Zijn Kerk te beschutten en behoeden; en soms wel om haar te reinigen en te louteren. "Om te straffen hebt Gij hem gegrondvest", Hábakuk 1:12. Alsof de profeet wilde zeggen: Gij hebt de goddelozen beschikt om Uw kinderen te kastijden. Het is inderdaad een goed gezegde van Augustinus: "Wij hebben veel aan de goddelozen te danken, die tegen hun wil ons goed doen." Zoals de vlegel gebruikt moet worden voor het koren om het kaf eraf te dorsen, of de vijl voor het ijzer om het blank te maken, zo moeten de goddelozen, al is het tegen hun wil, gebruikt worden voor de kinderen Gods, om

hun genade te louteren en te doen uitblinken. Welnu, als dan de goddelozen, hoewel tegen hun wil, Gods eigen werk doen, laat Hij hen er niet aan te kort komen: Hij zal hen in de wereld laten opklimmen en hun een volle beker aardse genoegens geven.

Hieruit hebt u kunnen zien, dat die voorzienigheid ook wijs en recht is, die ons vreemd en krom toe schijnt.

Maar, zullen sommigen misschien zeggen, als God een hand heeft in het besturen van alle dingen die gebeuren, dan heeft Hij ook een hand in de zonden van de mensen.

Mijn antwoord is: In geen geval, hij heeft niet een hand in enige zonde van de mens. God kan nooit handelen in strijd met Zijn natuur. Hij kan evenmin één enkele onheilige handeling verrichten, als reën beweren kan dat de zon zelf verduisterd kan worden. Hier moet men voor twee dingen oppassen: enerzijds moet u oppassen om te stellen dat God de zonden van de mensen niet weet, anderzijds om te stellen dat God een hand heeft in de zonden van de mensen. Is het aannemelijk dat God de Auteur van de zonde is en tevens de Wreker? Is het een logische zaak dat God een wet zou maken tegen de zonde en tegelijk een hand hebben in het verbreken van Zijn eigen wet? God staat in Zijn voorzienigheid de zonde wel toe. "Hij heeft al de heidenen laten wandelen in hun wegen", Handelingen 14:16. God heeft hun zonden toegelaten, wat Hij nooit zou gedaan hebben, als Hij er niet iets goeds uit zou kunnen voortbrengen. Als de zonde niet zou zijn toegelaten, zou Gods rechtvaardigheid in het straffen van de zonde en Zijn genade in het vergeven van de zonde niet zo goed bekend zijn geworden. Het heeft de Heere behaagd de zonden toe te laten, maar Hij heeft er geen hand in.

Maar staat er niet geschreven dat God Farao's hart verhardde? Dit is toch meer dan alleen maar de zonde toelaten?

Antwoord.

1. God brengt Zelf het kwaad niet in de mens; Hij onttrekt de invloed van Zijn genade en dan verhardt het hart van zichzelf. Net als wanneer het licht wordt weggenomen, de duisternis in de lucht dan weldra daarop volgt; maar het zou dwaas zijn te beweren dat het licht daarom de lucht verduistert. Merk daarom op dat er staat, dat Farao zelf zijn hart verhardde, Exodus 8:15. Van geen enkele zonde van de mens is God de oorzaak. Het is wel waar dat God een hand heeft in de daad waarin de zonde geschiedt, maar Hij heeft niet de hand in de zonde van die daad!

Niemand kan op een ontstemd muziekinstrument spelen, maar het valse ligt aan het instrument. Zo ook hier: voor de daden van mensen, voor zover ze natuurlijk zijn, wordt door God kracht gegeven, maar zo ver zij zondig zijn, zijn ze van de mens zelf en God heeft daar helemaal geen hand in.

Tot zover over de eerste stelling, dat Gods voorzienigheid zich uitstrekt over alle plaatsen, alle personen en alle gebeurtenissen.

2. De tweede stelling is, *dat zaken die toevallig zijn toch in Gods voorzienigheid van tevoren bepaald zijn.*

Het vallen van een dakpan op iemands hoofd, het uitbreken van brand is voor ons toevallig, maar het wordt bestuurd in Gods voorzienigheid. U hebt daarvan een duidelijk voorbeeld in 1 Koningen 22:34: "Toen spande een man den boog in zijn eenvoudigheid en schoot den koning van Israël tussen de gespen en tussen het pantsier." Dit voorval was voor de man die de boog spande toeval, maar het was een Goddelijke besturing in Zijn voorzienigheid. In Gods voorzienigheid werd de pijl zo gericht dat hij doel trof. Zaken die toevallig of per ongeluk schijnen te gebeuren, behoren tot de uitvoering van Zijn besluit en de openbaring van Zijn wil.

1. Wij moeten nauwkeurig acht slaan op Gods voorzienigheid, maar wij moeten haar niet tot richtlijn van ons handelen maken. "Wie is wijs? Die neme deze dingen waar", Psalm 107:43. Het is goed dat we op Gods voorzienigheid letten, maar wij moeten haar niet tot een richtsnoer maken om naar te wandelen. De voorzienigheid is het dagboek van de christen, maar niet zijn bijbel. Soms krijgt een verkeerde zaak de overhand en wint terrein, maar we mogen die niet goed keuren omdat hij de overhand krijgt. Wij mogen van hetgeen zondig is niet het goede denken omdat zoiets een gunstig verloop heeft. Dit is geen regel waarnaar wij ons handelen moeten richten.

2. De Goddelijke voorzienigheid is onweerstandelijk. Er is niets dat de loop van Gods voorzienigheid kan verhinderen. Toen de tijd van Jozefs verlossing bij God was aangebroken, kon de gevangenis hem niet langer houden. "De koning zond en deed hem ontslaan", Psalm 105:20. Toen God de Joden wilde toestaan weer in vrijheid hun godsdienst uit te oefenen, vaardigde Cyrus, door Gods voorzienigheid, een proclamatie uit om de Joden aan te sporen op te trekken en de tempel te Jeruzalem te bouwen om God daar te dienen, Ezra 1:2, 3. Als God de persoon van Jeremia in gevangenschap wil bewaren en beschermen, moet de koning van Babel zelf voor de profeet zorgen en ten behoeve van hem bevel geven dat hem niets zal ontbreken, Jeremia 39:11, 12.

3. Wij behoren toch op God te vertrouwen, al schijnt Zijn voorzienigheid tegen Zijn beloften in te gaan. God had beloofd David de kroon te geven, hem koning te maken, maar de voorzienigheid ging dwars tegen de belofte in. David werd door Saul vervolgd en was 111 gevaar van zijn leven, maar al die tijd was het Davids plicht op God te vertrouwen. Merk toch eens op, dat de Heere vaak door tegengestelde wegen van Zijn voorzienigheid Zijn belofte tot stand brengt!

God had Paulus beloofd dat allen die met hem in het schip waren zouden overleven, maar de voorzienigheid van God scheen geheel in strijd met Zijn belofte te zijn, want de storm bleef woeden, het schip scheurde open en brak in stukken. En toch vervulde God zo Zijn belofte; op de brokstukken van het schip kwamen ze allen behouden aan land. Vertrouw op God, ook als Zijn voorzienigheid geheel in strijd schijnt te zijn met Zijn beloften.

4. De voorzienigheid Gods is rijk geschakeerd, er is afwisseling in. In het toekomstige leven zal er geen vermenging meer zijn: in de hel zal niets anders zijn dan bitterheid; in de hemel enkel zoetheid. Maar in dit leven is Gods voorzienigheid gemengd: er is zowel iets van het zoet als van het bitter in.

De voorzienigheid is net als de wolkkolom bij Israël, die hen op hun tocht begeleidde: deze was aan de ene zijde donker en aan de andere zijde licht.

In de ark werd zowel de staf als het manna gelegd. Zo is ook Gods voorzienigheid over Zijn kinderen: er is iets in van de staf, de roede en iets van het manna. Zodat wij wel met David mogen zeggen: "Ik zal van goedertierenheid en recht zingen", Psalm 101:1.

Toen Jozef in de gevangenis zat, was dat voor hem de donkere zijde van de wolk, maar God was met Jozef; zie daar de lichte zijde van de wolk.

Asers schoenen waren van koper, maar hij mocht zijn voeten in olie dopen, Deuteronomium 33:24, 25. Verdrukking is de schoen van koper die knelt, maar er is barmhartigheid met de verdrukking gemengd, want hij mag zijn voet dopen in olie.

5. Als dezelfde handeling van Gods voorzienigheid komt, kan ze goed zijn, en als ze van de mensen komt kan ze verkeerd zijn. Bijvoorbeeld: Toen Jozef door zijn broers naar Egypte verkocht werd was dat verkeerd, heel goddeloos, want het kwam voort uit hun vijandschap;

maar als handeling van Gods voorzienigheid was ze goed, want daardoor werd Jakob met zijn gezin in leven gehouden in Egypte.

Een ander voorbeeld is het vloeken van David door Simeï. Simeï vloekte David, dat was goddeloos en zondig, want het kwam voort uit boosheid. Maar het vloeken van Simeï werd wel bestuurd door Gods voorzienigheid, het was een daad van Gods rechtvaardigheid om David te kastijden en hem te vernederen vanwege zijn overspel en moord.

Zo ook met de kruisiging van Christus: dat kwam van de Joden als een daad van haat en boosheid jegens Christus. Zo was ook Judas' verraad een daad van hebzucht, maar als daden in Gods voorzienigheid was er toch veel goeds in, want het was een daad van Gods liefde waarin Hij Christus overgaf om te sterven voor de zonde der wereld.

Zo heb ik in verschillende stellingen de leer van Gods voorzienigheid u duidelijk gemaakt.

Laat ik nu iets zeggen tot toepassing. Eerste gebruik, in de volgende bijzonderheden:

1 Bewonder Gods voorzienigheid. De voorzienigheid Gods houdt de hele schepping in stand, anders zou zij spoedig tot ontbinding overgaan en de spil zelf zou in stukken breken. Als Gods voorzienigheid maar voor een ogenblik zou ingehouden worden, zouden de schepselen vergaan en tot hun oorspronkelijk niets-zijn terug keren. Zonder de wijze voorzienigheid Gods, zou er onrust en verwarring in de hele wereld zijn, net als in een leger dat door de vlucht naar alle kanten verstrooid wordt. De voorzienigheid Gods zorgt ervoor dat er troost en kracht aanwezig is in alles wat wij als genot mogen hebben. Onze kleren zouden ons geen warmte geven, ons eten zou ons niet voeden, zonder de speciale voorzienigheid Gods. En verdient dit alles niet dat u de voorzienigheid bewondert?

2. Leert u toch met bedaardheid onderwerpen aan de Goddelijke voorzienigheid. Murmureert niet over dingen die door de Goddelijke wijsheid zo beschikt zijn. Wij mogen evenmin kritiek hebben op het werk der voorzienigheid als op het werk der schepping. Het is minstens zo'n grote zonde Gods voorzienigheid te betwisten als Zijn voorzienigheid te loochenen. Als de mensen niet handelen zoals wij het graag zouden hebben, zullen ze toch handelen zoals God het wil. Zijn voorzienigheid is Zijn "vliegwiel" waardoor die kleinere raderen in beweging gebracht worden, en God zal alles uiteindelijk doen uitlopen tot Zijn eer. "Ik ben verstomd, ik zal mijn mond niet opendoen, want Gij hebt het gedaan", Psalm 139:10.

Het kan wel zijn dat wij soms menen dat wij de zaken beter zouden kunnen besturen als wij de regering der wereld in handen zouden hebben. Maar ach, als wij aan onszelf zouden worden overgelaten, zouden wij die dingen kiezen die schadelijk voor ons zouden zijn. David begeerde ernstig dat zijn kind, dat de vrucht van zijn zonde was in leven zou blijven; maar was dat kind blijven leven, dart zou het een voortdurende herinnering aan zijn schanddaad zijn geweest. Laten wij tevreden zijn dat God de wereld regeert; leert toch te berusten in Zijn wil en onderwerpt u aan Zijn voorzienigheid. Overkomt u één of andere verdrukking? Bedenkt dat God het voor u nuttig acht, anders zou zo iets niet gekomen zijn. Uw kleren kunnen niet zo goed voor u passen als uw kruisen. Gods voorzienigheid kan wel voor u verborgen zijn, maar zij is altijd wijs en hoewel wij niet stil mogen zwijgen als God onteerd wordt, moeten wij wel leren stil te zijn onder Zijn ongenoegen.

3. U die een christen bent, geloof dat Gods voorzienigheid uiteindelijk voor u zal medewerken ten goede. De voorzienigheid Gods is soms wel duister en ons gezicht niet helder, zodat wij nauwelijks kunnen zeggen wat wij ervan maken zullen, maar als wij de voorzienigheid niet kunnen ontraadselen, laten wij dan toch geloven dat het zal medewerken ten goede, voor de uitverkorenen, Romeinen 8:28. De raderen in een uurwerk schijnen tegen elkaar in te bewegen, maar zij zorgen er wel voor dat de klok vooruitgaat en dat hij ook slaat. Zo schijnt ook Gods

voorzienigheid in strijd te zijn met de goede voortgang van alles, maar toch zal zij het goede voor de uitverkorenen bevorderen.

Een aderlating is op zichzelf onaangenaam en pijnlijk, maar als het koorts kan voorkomen en bijdragen tot de gezondheid van de patiënt is ze wel goed. Zo is verdrukking op zichzelf geen oorzaak van vreugde, maar van droefheid, maar de Heere beschikt het ten goede voor Zijn kinderen. Armoede zal hun zonden uithongeren, en verdrukkingen zullen hen toebereiden voor het Koninkrijk.

Daarom christenen, geloof dat God u lief heeft, en dat Hij er voor zorgen zal dat de meest tegenstrijdige zaken in de voorzienigheid Zijn eer zullen verhogen en het goede voor u zullen bevorderen.

4. Laat het een tegengif zijn tegen onmatige vrees, dat er niets gebeurt, dan hetgeen in Gods besluit is bepaald en door Zijn voorzienigheid wordt bestuurd. Wij vrezen soms wat het eind van verschillende zaken zal zijn, als de mensen in hun handelingen erg ver gaan, maar laten wij het niet erger maken door onze vrees. De mensen zijn beperkt in hun macht en kunnen geen haar breed verder gaan dan God in Zijn voorzienigheid toestaat. De Heere kan het leger van Sanherib naar Jeruzalem laten opmarcheren, maar hij mag geen pijl tegen de stad afschieten. "Toen voer de engel des HEEREN uit en sloeg in het leger van Assyrië honderd vijf en tachtig duizend", Jesaja 37:36.

Toen Israël was ingesloten tussen Faraó en de Rode Zee zijn ongetwijfeld verschillende harten beginnen te beven en zij hebben zich reeds dood gewaand, maar Gods voorzienigheid bestuurde het zo, dat de zee een veilige doortocht voor Israël werd en een graf voor Faraó en zijn gehele leger.

5. Laat de genadige voorzienigheid Gods voor ons een oorzaak van dankbaarheid zijn. Wij worden in het leven bewaard door een wonderlijk werkende voorzienigheid. Door de voorzienigheid komt het dat onze kleren warmte geven en ons eten ons voedt. Wij worden dagelijks onderhouden uit de aalmoezenkorf van Gods voorzienigheid. Dat wij gezondheid hebben, dat wij bezittingen hebben komt niet door onze vlijt, maar door Gods voorzienigheid. "Maar gij zult gedenken den HEERE uw God, dat Hij het is, Die u kracht geeft om vermogen te verkrijgen", Deuteronomium 8:18. Vooral ook als wij nog een stapje hoger klimmen, mogen wij wel redenen tot dankbaarheid hebben: namelijk dat wij geboren en opgevoed zijn in een land waar het Evangelie is en dat wij in een plaats wonen waar de Zon der Gerechtigheid schijnt, wat een buitengewone voorzienigheid is.

Waarom zouden wij niet geboren kunnen zijn in plaatsen waar het heidendom heerst?

Dat Christus Zichzelf aan ons bekend zou maken en ons hart door Zijn Geest zou aanraken terwijl Hij anderen voorbij gegaan is, waar komt dit anders vandaan dan van de wonderlijke voorzienigheid Gods, als een vrucht van Zijn vrije genade?

Tweede gebruik.

Troost met betrekking tot de Kerk des Heeren.

Gods voorzienigheid strekt zich op een meer bijzondere wijze uit tot Zijn Kerk. "Te dien dage zal er een wijngaard van roden wijn zijn; zingt van denzelve bij beurte", Jesaja 27:2. God bevochtigt Zijn wijngaard met Zijn zegen en waakt er over door Zijn voorzienigheid. "Ik de HEERE behoeft die nacht en dag." Degenen die zich voornemen de Kerk geheel te verwoesten, moeten dat doen op een tijd dat het geen dag en geen nacht is, want de HEERE behoedt de Kerk door Zijn voorzienigheid dag en nacht. Wat had Israël een wonderlijke leiding in Gods voorzienigheid! God leidde hen door een vuurkolom, gaf hen manna uit de hemel en water uit de rots. Door Zijn voorzienigheid bewaart God Zijn Kerk temidden van de vijanden, als een

vlam die blijft branden in de oceaan, of een kudde schapen temidden van wolven. God bevrijdt Zijn Kerk op vreemde wijze.

- (1) Door onverwachte genade aan Zijn Kerk te geven, terwijl zij niets anders dan de ondergang voor zich ziet. "Als de HEERE de gevangenen Sions wederbracht, waren wij gelijk degenen die drogen", Psalm 126:1. Hoe wonderlijk zorgde de HEERE voor de verhoging van koningin Esther om de Joden in het leven te bewaren, toen Haman een beveldschrift liet tekenen om hen op bloedige wijze om te brengen.
- (2) God handelt soms op vreemde wijze, door te verlossen in een weg waarin wij denken dat Hij de Kerk zal doen omkomen. God werkt soms met tegenstellingen. Hij verhoogt Zijn Kerk door haar in de verdrukking te brengen. Het bloed der martelaren heeft de Kerk bevochtigd en nog vruchtbaarder gemaakt. "Hoe meer zij het verdrukten, hoe meer het vermeerderde", Exodus 1:12. De Kerk is net als die plant waarvan Gregorius Nazianzenus sprak: die leefde door af te sterven en die groeide door haar telkens af te snijden.
- (3) God handelt op vreemde wijze, als Hij de vijanden Zijn werk laat doen. Toen de volkeren van Ammon, Moab en van het gebergte Seïr opkwamen tegen Juda, zette de HEERE de ene vijand op tegen de andere. "Want de kinderen Ammons en Moab stonden op tegen de inwoners van het gebergte Seïr, om te verbannen en te verdelgen; en als zij met de inwoners van Seïr een einde gemaakt hadden, hielpen zij de een den ander ten verderve", 2 Kronieken 20:23.

Bij het buskruitverraad bestuurde de Heere het zo, dat de samenzweerders zichzelf verraden hebben. God kan Zijn werk door de handen van de vijanden laten verrichten. God zorgde er voor dat de Egiptenaren het volk van Israël wegzonden, met goud beladen, Exodus 12:36. De Kerk is Gods oogappel en het ooglid van Zijn voorzienigheid dekt haar dagelijks toe en beschermt haar.

Derde gebruik.

Zie hier wat ons kan doen verlangen naar de tijd dat de grote verborgenheid van Gods voorzienigheid ons ten volle geopenbaard zal worden.

Nu weten wij nauwelijks wat wij van Gods voorzienigheid moeten denken en zijn wij geneigd onze afkeuring uit te spreken over hetgeen wij niet begrijpen; maar in de hemel zullen wij zien dat alles in Gods voorzienigheid, ziekte, verliezen, lijden heeft meegewerkt tot onze zaligheid. Hier zien wij slechts enkele donkere delen van Gods voorzienigheid en het is onmogelijk om Zijn werk te beoordelen naar onderdelen, maar als wij in de hemel gekomen zijn en het gehele bestel en het schilderij van Zijn voorzienigheid zullen zien getekend in levendige kleuren, zal het heerlijk zijn dit te aanschouwen. Dan zullen wij zien hoe geheel Gods voorzienigheid meegeewerkt heeft Zijn belofte te vervullen. Er is geen deel van de voorzienigheid, of wij zullen er een wonder of barmhartigheid in zien.